

Sadržaj

Dati avansi grupa 15	1
Primljeni avansi grupa 43	4

Dati avansi grupa 15

Na računima grupe 15 – Dati avansi, obuhvataju se avansi koji su dati dobavljačima za nabavku materijala, robe i usluga. To u principu znači da ukoliko smo avansno (pre izvršenja prometa) platili dobavljaču za nabavku robe ili usluga koju tek trebamo da preuzmemo/koristimo tu isplatu evidentiraćemo na grupi 15, račun 152, posmatrano analitički to je račun/konto **1520 – dati avansi dobavljačima – drugim pravnim licima za robu i usluge**. Protivstav tog računa biće račun tekućeg računa 2410 – Tekući račun, ukoliko smo isplatu izvršili sa tekućeg računa što je uglavnom i situacija u praksi.

Primer:

Avansno je po predračunu isplaćeno dobavljaču sa tekućeg računa 100.000 dinara na ime nabavke robe:

1)									
		1520 -Dati avansi				2410 -Tekući račun			
		100,000.00				So:		100,000.00	
		Za avansu isplatu po predračunu							

Shodno članu 42. stav 2. Zakona o porezu na dodatu vrednost, naš dobavljač dužan je da izda avansni račun ukoliko je naknadu primio pre isporuke dobara odnosno izvršenja usluge i obračuna PDV na primljen avans, u skladu sa članom 16. Zakona o PDV. (ukoliko je u sistemu PDV ukoliko nije avas se izdaje sa napomenom da izdavalac avansnog računa nije u sistemu PDV). Pdv se obračunava po stopi koja se primenjuje na dobro za koje je avans primljen. To znači da ako je naš dobavljač primio avans za dobro koje se oporezuje po opštoj stopi, dužan je da obračuna i plati PDV u avasu, po stopi od 20%; ukoliko je dobro oporezovano posebnom stopom, PDV u avasu obračunava se po stopi od 10%. Datum avansnog računa je datum avansa – to je datum kada je naknada primljena. Iznos PDV koji se obračunava na primljen avas i koji je sadržan u avasu dobija se preračunatgom stopom na sledeći način:

PDV u avansu = iznos avansa x preračunata stopa

$$\text{Preračunata stopa} = \frac{100 \times \% \text{ pdv}}{100 + \% \text{ pdv}}$$

U predhodnom primeru preračunata stopa za avans od 100.000,00 dinara, i stopu pdv-a od 20% iznosila bi:

$$\left(100.000 \times \left(\frac{100 \times 20}{100+20}\right)\right) = (100.000 \times 16,666667\%) = 16.666,67$$

Naš dobavljač – farma kojoj smo platili avansno dužan je da obračuna PDV na primljen avans, a mi kao njegov kupac – obveznik koji je izvršio avansu uplatu, imamo prava da PDV na avansnom računu koristimo kao predhodni porez. Da bi za to imali parvo nije dovoljno da smo izvršili isplatu, već da smo primili račun za avans (avansni račun) od odbavljača.

Pdv u datom avansu koji koristimo kao predhodni pdv evidentira se na kontu 2720 – Pdv u avansu 20% i kontu 2730 – PDV u avansu 10% protiv stav može biti: 1) račun datih avansa – 1520 ili račun pasivnih vremnskih razgraničenja 4992 – Ostala pasivna vremenska razgraničenja – pdv u avansu. S obzirom da u praksi postoje dva način knjiženja objasnićemo na istom primeru kako bi se PDV u avansu sproveo na jedan i drugi način kao i prednosti knjiženja na pasivnim vremensim razgraničenjima:

Primer:

Po izvršenoj iplati primljen je avansi račun za iznosu izvršene uplate. Pdv u avansu 16.666,67 dianra.

Knjiženje avansnog račun po prvom pristupu sprovelo bi se ovako:

2) I prisutp knjiženja primljenog avansnog računa za dati avans:			
	2720 - Pdv u avansu 20%		1520 -Dati avansi
	16,666.67		16,666.67
	Priznavanje predhodnog poreza po avansnom računu (I pristup knjiženja)		

Osnovni nedostatak ovakvog načina knjiženja je što ne obezbeđuje evidenciju o ukupno plaćenim sredstvima. Tako da ukoliko nam menadžment traži podatke o ukupnim avansima koji su isplaćeni, kao i prilikom usaglašavanja kartica sa dobavljačima za avans biće teže obezbediti adekvatne podatke, jer je račun 1520 prilikom knjiženja avansog računa umanjen za iznos PDV-a u avansu. Ukoliko dođe do delimičnog storniranja avansog računa situacija bi bila još teža, dosta stvari morali bi smo ručno da radimo i mučimo se oko pregleda koji može biti dosta jednostavniji primenom računa 499 - **PVR**

Knjiženje avansnog račun po drugom pristupu:

2a) II prisutp knjiženja primljenog avansnog računa za dati avans:			
	2720 - Pdv u avansu 20%		4992 -Ostala pasivna vremenska razgraničenja
	16,666.67		16,666.67
	Priznavanje predhodnog poreza po avansnom računu (II prisutp knjiženja)		

Na grupi računa 49 – Pasivna vremenska razgraničenja, obuhvataju se unapred naplaćeni odnosno obračunati prihodi, unapred obračunati troškovi tekućeg perioda za koje još uvek nije stigla isprava (troškovi zakupnina, grejanja, stručnih časopisa, premije osiguranja), razgraničeni zavisni troškovi nabavke i ostala pasivna vremenska razgraničenja među kojima je akontacioni porez na dodatu vrednost.

Nakon prijema avansnog računa izdatog od strane primaoca avansa, i pod uslovom da davalac avansa ima pravo na odbitak PDV-a po avansnom računu koji je primio u skladu sa Zakonom o PDV, iznos PDV privremeno se evidentira na računu 499 – ostala pasivna vremenska razgraničenja; stavom za knjiženje (27/499), kao u predhodnom primeru. Stanje na računu 499 – ostala pasivna vremenska razgraničenja zatvoriće se po prijemu konačnog računa nakon izvršenja prometa dobara ili usluga.

Osnovne prednosti ovakvog načina knjiženja sastoje se u sledećem:

1. Na računu 152 iskazan je ukupan iznos plaćenih avasa, što obezbeđuje lakšu evidenciju
2. Omogućava uvid rukovodstva u ukupno plaćena avansna sredstva, jer iznos PDV koji je sadržan u plaćenom avansu takođe predstavlja avansna sredstva
3. Omogućava lakše usaglašavanje potraživanja i obaveza po osnovu avansa. U predhodnom pristupu vođenja, dogodilo bi se to da bi se na obrascu IOS – izvod otvorenih stavki, koji se šalje kupcima ili dobavljačima radi međusobnog usaglašavanja evidentirao iznos avansa umanjen za PDV, što ne bi bilo pregledno i ispravno.

Nedostatak ovakvog knjiženja zbog čega pojedina mišeljnja osporavaju ovaj stav knjiženja ogleda se u tome što se jedan isti iznos evidentira dva puta. To je iznos PDV, koji se najpre u celosti evidentira na kontu 1520 – Dati avansi, a zatim se po prijemu avansnog računa priznaje kao predhodni porez na računima 272 ili 273 bez umanjenja računa 1520 – dati avansi. Ovaj nedostatak otklanja se na kraju obračunskog perioda (uglavnom poslovne godine, po formiranju finansijskih izveštaja, pa će o tome u praktičnom primeru rači biti kasnije.

U KPR - iznos PDV u avansu evidentira se samo u koloni (13) – iznos predhodnog PDV koji se može odbiti.

Primljeni avansi grupa 43

U skladu sa članom 42 i članom 16 Zakona o pdv, danom prijema avansa za budući oporezivi promet, nastaje poreska obaveza za obračun PDV u primljenom avasu, kao i obaveza izdavanja računa

Primljeni avansi (iznos sredstava koje smo primili od kupca na ime isporuke dobara ili pružanja usluga koje će se izvršiti u narednom periodu u budućnosti, evidentiraju se na klasi 4 – obaveze; grupa 43, račun 4302 – Primljeni avansi, protivstav je konto 2410 – Tekući račun, ako je novac uplaćen na račun banke, što je u praksi najčešći slučaj.

Primer: Kupci su nam uplatili 100.000 dinara na račun banke, na ime izvršenja usluge prevoza koja se očekuje u narednom poreskom periodu:

1)									
	2410 -Tekući račun				4302 -Primljeni avansi				
		100,000.00					100,000.00		
	Za avansu uplatu kupca po predračunu								

S obzirom na to, da se isporuka dela ili kompletnog dobra/usluge tek očekuje, tj. Da smo primili naknadu pre prodaje proizvoda, robe ili usluge, dužni smo da izdamo avansni račun kupcu, obračunamo i iskažemo obavezu za PDV na ime uplate koju smo primili avansno.

Važno je napomenuti da je svrha izdavanja avansnog računa kako dokaz kupcu da je naknada po predračunu naplaćena, tako i **iskazivanje obaveze za PDV po avansnoj uplati u datom poreskom period.**

Izdavanje avansog računa bilo bi obavezno iako ne bi bili u sistemu PDV, tj. nebi imali obavezu da obračunamo PDV na primljen avas, ali taj račun ne bi sproveli u knjigovodstvu. Naime, avasni račun knjiži se samo ukoliko imamo obavezu za PDV koju moramo da evidentiramo. Obaveza za PDV po osnovu primljenog avansa za buduću isporuku dobara i usluga, čiji se promet oporezuje po opštoj stopi, evidentira se na računu 472. Obaveza za PDV po osnovu primljenog avansa za buduću isporuku dobara čiji se promet oporezuje po stopi od 10%, evidentira se na računu 473. Računovodstveno evidentiranje izdatog avansnog računa može se sprovesti na dva načina. Po prvom prisupu, protivstav računu 472/473 je račun 430 – obaveze za primljene avanse, dok je po drugom pristupu protivstav račun AVR 289. Prednosti knjiženja na drugi način, već su objašnjeni u delu grupe 15 – dati avansi

2) I prisutp knjiženja izdatog avansnog računa za dati avans:									
4302 - primljeni avansi			4720 - Obaveza za PDV u avansu 20%						
	16,666.67					16,666.67			
Priznavanje obaveze za PDV po osnovu avansnog računa									

Drugi pristup podrazumeva da se na računu 430 iskazuje ukupan iznos avansa na osnovu izvoda sa poslovnog računa. Nakon izdavanja avansnog računa, iznos obaveze za PDV privremeno se evidentira na računu 289- Ostala aktivna vremenska razgraničenja:

2) II prisutp knjiženja izdatog avansnog računa za dati avans:									
4730 - Obaveza za PDV u avansu			2890 -AVR - PDV u avansu						
		16,666.67				16,666.67			
Priznavanje obaveze za PDV po osnovu avansnog računa									

Aktivna vremenska razgraničenja obuhvataju troškove koji su unapred plaćeni za najviše godinu dana, prihodi tekućeg perioda koji nisu mogli biti fakturisani, a za koji su nastali troškovi u tekućem periodu i akontacioni porez na dodatu vrednost.

Napomena KIR:

S obzirom da je avansni račun račun po kome se evidentira isključivo obaveza za PDV u KIR avansni račun evidentira se isključivo u koloni u kojoj se iskazuje porez bez osnovice.